

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Auditdienst Rijk
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag

Directie Financieel- Economische Zaken

Turfmarkt 147
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk

Managementreactie JenV 2021

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 30 maart 2022

Onderwerp Managementreactie m.b.t ADR Auditrapport 2021 Ministerie van
Justitie en Veiligheid (VI)

Geachte heer/mevrouw,

Op dinsdag 15 maart jl. heeft u een goedkeurende accountantsverklaring bij het jaarverslag 2021 afgegeven en het '*Auditrapport 2021 ministerie van Justitie en Veiligheid (VI)*', aan het ministerie van JenV overhandigd.

Wij willen u bedanken voor de tijdige afronding van uw jaarlijkse controle. Ook in 2021 heeft Covid-19 veel impact gehad op uw onderzoek en de continuïteit van JenV. Ondanks de werk- en capaciteitsdruk en de werkzaamheden voornamelijk vanuit huis werden verricht, heeft het eindresultaat niet hieronder geleden. Net als in 2020 heeft u het gepresteerd uw auditrapport conform planning te voltooien. Wij waarderen dit evenals uw openheid in het hele proces. Tevens vinden wij het prettig te vernemen dat u in uw eindconclusie positief bent over het financieel beheer bij JenV en de wijze waarop JenV dat verder verbetert. En dat u onze planmatige aanpak succesvol vindt.

In deze managementreactie gaan wij in op de bevindingen van uw controle over het jaar 2021.

Autorisatiebeheer Leonardo

In 2021 heeft DFEZ de kwaliteitsborging ten aanzien van de toegang tot Leonardo geconsolideerd. DFEZ heeft invulling gegeven aan haar taken binnen het stelsel Kwaliteitsborging Toegang Leonardo (2^e lijns controle gebruikersbeheer centraal en concern toetsen JenV) en daarnaast het concern toezicht versterkt met een aantal nieuwe query's in lijn met de tussentijdse ADR-rapportage 2021. Deze beheersing is door de ADR in orde bevonden (goedkeurend oordeel3000d) en dit zal in 2022 gecontinueerd worden.

Afpakketen

Het afgelopen jaar heeft het Openbaar Ministerie (OM) vooruitgang gerealiseerd op de tekortkomingen in de processen rond het openstaand recht en het beheer van waardebeslag. Voor het waardebeslag heeft dit geleid tot een afschaling van de ernst van de bevinding.

Executeerbare vermogenssancties

Ten aanzien van de opmerking inzake de tijdigheid van executie van de ontnemingsmaatregelen zijn we het eens dat dit nog verbeterd moet worden. Het afgelopen jaar heeft het OM een aantal stappen gemaakt om het inzicht in de verantwoording van de vermogenstransacties te verbeteren per jaareinde. Er is een planning & control cyclus opgesteld en de analyses zijn verbeterd. Daarnaast is een oorzakenanalyse uitgevoerd op de niet tijdige overdracht van zaken aan het CJIB. Hieruit blijkt ook dat de tijdigheid een ketenprobleem betreft, dat zowel bij de ZM, het OM als het CJIB ligt. Het OM gaat in 2022 afspraken maken met de keten om hier beter grip op te krijgen en gaat zelf in 2022 met dashboards en monitoringcontrols aan de slag om dit beter te kunnen monitoren. Daarnaast heeft het OM in 2021 een projectleider aangetrokken om de administratieve organisatie en interne beheersing structureel te borgen.

Beheer waardebeklag

Het OM heeft de punten vanuit het Verbeterplan Beklag in 2021 opgepakt en daarmee zijn de volgende acties opgevolgd: inrichting Governance structuur, procesboeken zijn opgesteld en geïmplementeerd om de uniforme registratie van beklag te verbeteren en daarnaast zijn deze uniforme registratievoorschriften gecontroleerd door de Audit Groep van het OM (AGOM). Hieruit blijkt dat de procesboeken vrijwel bij alle parketten gehanteerd worden en dat de afwijkingen die geconstateerd worden niet leiden tot een verstoring of een beperking in het proces beklag. Hierdoor is de bevinding gewijzigd van ernstig in 2020 naar licht in 2021. Het laatste punt ter verbetering voor het OM is het nieuwe keteninformatiesysteem. Het OM werkt samen met de betrokken ketenpartners aan een nieuw keteninformatieseringssysteem voor beklag. Het huidige beklagportaal wordt op termijn vervangen. Het nieuwe systeem moet meer leidend zijn binnen de keten en geautomatiseerde koppelingen bevatten met de systemen van de verschillende ketenpartners. Deze informatievoorziening beklag (IVB) zal niet eerder dan eind 2022 of begin 2023 ingevoerd worden.

Volledigheid van geldelijke zaken

In overleg met DFEZ en het OM heeft het Ministerie van Financiën besloten om in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2021 de verslaggevingseisen inzake de geldelijke zaken te laten vervallen. Hierdoor is bij het openstaand recht de ernstige bevinding over de verantwoording van de geldelijke zaken verwijderd en hoeft het OM hierover niet meer te rapporteren.

Factuurverwerking en inkoopbeheer DJI

Factuurverwerking

JenV herkent zich in algemene zin in de bevindingen van de ADR op het factuurproces van DJI. Het ontsluiten van de onderbouwing van de prestatie in combinatie met de beschikbare registratiesystemen kan beter. We zijn hier al met een verbetertraject gestart. Dat richt zich enerzijds op betere vastlegging in het proces, maar het zal zich ook richten op het creëren van meer besef dat documenten ordelijk en controleerbaar dienen te worden vastgelegd, bij voorkeur digitaal. Wij willen dit wel risico gericht doen om de administratieve druk niet onnodig te verhogen. Ook willen we steunen op beheersmaatregelen binnen het (geautomatiseerde) proces die het goede gedrag zoveel mogelijk afdwingen. Graag zouden we met de ADR de inrichting van deze systemen aan de voorkant goed borgen. Zo zijn we nu bezig met het inrichten van Service Procurement Systeem dat de urenregistratie en goedkeuring binnen DJI op een ordelijke en controleerbare wijze uniformeert.

Inkoopbeheer

JenV herkent zich in de door de ADR geconstateerde tekortkoming en zal de aanbevelingen opvolgen. Er zijn inmiddels maatregelen genomen om nieuwe onrechtmatigheden op ICT inhuur te voorkomen en de onrechtmatigheid te beperken. Vanwege doorlopende verplichtingen zal de onrechtmatigheid zich echter ook in 2022 en 2023 nog deels voordoen.

Financiële administratie en verwerking beleidsprocessen

De ADR constateert een verbetering in het financieel beheer. Het stemt ons tevreden dat de niet aflatende inzet van capaciteit op het gebied van de verbetering van het financieel beheer en het toezicht hierop effect hebben gehad, waardoor de bevinding op het voorschottenbeheer en verplichtingenbeheer is opgelost.

Tegelijkertijd vinden we het spijtig dat de bevinding op het gebied van de financiële administraties van de beleidsdirecties niet als opgelost wordt gekwalificeerd. Wij zijn van mening dat het controlbestel van JenV voldoet aan de normen die gesteld worden voor het financieel beheer. Het geheel van organisatorische maatregelen dat betrekking heeft op de ordelijkheid en de controleerbaarheid van het financieel beheer is juist adequaat ingeregeld.

Derdenrekeningen

De aanbevelingen van de ADR met betrekking tot 2019 en 2020 om het beheer van de derdenrekeningen te verbeteren, zijn (met uitzondering van het periodiek doorbelasten van kosten door DT&V) opgevolgd in 2021. Dit laatste aspect is opgenomen in het verbeterplan van DT&V en zal worden opgevolgd. DT&V heeft aan de norm voldaan om alle kosten 2021 tijdig door te boeken buiten begrotingsverband. Het financieel risico ten aanzien van derdenrekeningen als geheel zijn beperkt.

Prestatieverklaringen

Vorig jaar constateerde de ADR dat de prestatieverklaringen alleen een aandachtspunt waren bij het NFI en DJI. Op DJI na is het beheer op de prestatieverklaringen sterk verbeterd gedurende de jaren 2019, 2020 en 2021.

JenV heeft in 2021 verder gewerkt aan de verbetering van de prestatieverklaringen. Met name bij het OM en het NFI zijn de verbeteringen duidelijk zichtbaar. Deze twee organisaties hebben nadrukkelijk ingezet op het vergroten van de aanwezigheid en kwaliteit van de prestatieverklaring door hier planmatig aan te werken. Het OM voert zelfs sinds september 2021 een 100%-controle uit en betaalt niet meer als de prestatieverklaring niet aanwezig is. Hierdoor zijn het OM en NFI binnen JenV voorgedragen als best practice.

Personeelsbeheer

De afgelopen jaren is het personeelsbeheer jaar op jaar stapsgewijs in positieve zin verbeterd, zoals ook blijkt uit de uitleg bij de ADR-bevindingen. In 2021 is een verbeterplan uitgevoerd met tastbare resultaten: er zijn over het algemeen minder fouten geconstateerd dan voorgaande jaren en zijn nagenoeg de verplichte documenten altijd aanwezig in de personeelsdossiers. JenV gaat daarmee voort op de al eerder ingeslagen weg. Dit betekent dat JenV zich inzet op het voorkomen van fouten door trainingen met betrekking tot het personeelsbeheer te organiseren voor (nieuwe) managers. Verder wordt er meer aandacht besteed aan duidelijke instructies in P-Direkt. Voor nieuwe medewerkers zal gemonitord worden of de

verplichte documenten aanwezig zijn (onder andere de Verklaring Omtrent Gedrag en Identiteitsbewijs).

In het kader van de Plan-Do-Check-Act cyclus zal op gezette tijden gerapporteerd worden over de controlebevindingen middels steekproeven en via het dashboard P-beheer. De bevindingen agenderen we in het directeurenoverleg Personeel & Organisatie (DOP), maar ook via de P&O controllers van de onderdelen. De follow-up van de bevindingen en eventuele beheersmaatregelen worden eveneens besproken met de onderdelen. Op deze manier hoopt JenV de hele cyclus van het voorkomen van fouten in het personeelsbeheer tot het herstellen en bijsturen volledig te doorlopen.

Technisch beheer Leonardo

Evenals het jaar ervoor heeft DFEZ in 2021 aan de ADR gevraagd onderzoek te doen naar het technisch en applicatiebeheer Leonardo op basis van de assurance standaard ISAE 3402, zodat er wederom één onderzoek volstaat voor de accountants van zowel het JenV domein dat de ADR onderzoekt, als voor de accountants van de *sui generis* organisaties die gebruik maken van Leonardo.

Het Leonardo beheer dat SSC-ICT uitvoert, is ten opzichte van vorig jaar verbeterd en in combinatie met de interne kwaliteitsborging SSC-ICT, gecoördineerd vanuit een recent ingericht SOC (*Security Operations Centre*), en de periodiek verantwoording aan DFEZ als opdrachtgever behelst dit een stevig en goed gefundeerd beheerraamwerk. Dit is recent gebleken bij de uitwijk van Leonardo als gevolg van een incident in de serverruimte, waarbij de volledigheid van het berichtenverkeer en de integriteit van de Leonardo gegevens waren geborgd, zodat er geen impact was op de juistheid van de financiële gegevens JenV.

De bevindingen uit de tussentijdse ADR-rapportage 2021 zijn door SSC-ICT opgepakt en uitgewerkt in een concreet werkplan. De implementatie van deze verbeterpunten is binnen de onderzoeksperiode nog niet geheel voltooid (goedkeurende verklaring *met beperking*). Echter, DFEZ verwacht dat deze conform ADR-advies in het tweede kwartaal 2022 worden gerealiseerd. Een deel van deze verbeterpunten is inmiddels voltooid en een deel betreft het actualiseren van documentatie, wat niet afhankelijk is van de SSC-ICT brede releaseplanning.

Ook voor 2022 zal DFEZ aan de ADR verzoeken een ISAE 3402 onderzoek uit te voeren om zo een optimaal gelaagd Leonardo controleraamwerk te bewerkstelligen teneinde de integriteit van de financiële en inkoop gegevens JenV te borgen als ook de actualiteit van het Leonardo beheer.

Tot slot

Wij danken u wederom voor het onderzoek. Uw bevindingen en aanbevelingen hebben onze volledige aandacht.

Met vriendelijke groet,

Directeur Directie Financieel Economische Zaken
Ministerie van Justitie en Veiligheid